

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Zastępca Dyrektora
Sebastian Kamiński

DUS-III.055.3.2026.WB

Warszawa, dnia 2 czerwca 2026 r.

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) zawiadamia, że Pani petycja w sprawie zmiany przepisów prawa w zakresie obowiązku opłacania pełnych składek ZUS w ramach prowadzonej jednoosobowej działalności gospodarczej, w trakcie przebywania na urlopie wychowawczym z tytułu etatu - została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

W swojej petycji z 9 marca 2026 r. – podnosi Pani zastrzeżenia w sprawie rozwiązań systemowych dotyczących obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej przy okazji wykonywania tego typu działalności zarobkowej podczas przebywania na urlopie wychowawczym z tytułu zatrudnienia pracowniczego.

Obowiązujące regulacje dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz zasad opłacania składek zostały kompleksowo uregulowane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych¹. Ustawa ta opiera się na spójnych i utrwalonych zasadach systemowych, zgodnie z którymi prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej stanowi samodzielny i obowiązkowy tytuł do ubezpieczeń społecznych, rodzący obowiązek opłacania składek przez cały okres jej prowadzenia, z wyłączeniem okresów formalnego zawieszenia działalności.

Jednocześnie objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym oraz finansowanie składek z budżetu państwa ma charakter wyjątkowy i subsydiarny. Przysługuje ono wyłącznie osobom, które nie posiadają innego, aktywnego tytułu do ubezpieczeń społecznych. Rozwiązanie to wynika z konieczności zachowania racjonalnego i sprawiedliwego gospodarowania środkami publicznymi oraz zapewnienia równego traktowania wszystkich uczestników systemu. W sytuacji, gdy osoba prowadzi działalność gospodarczą, pozostaje ona aktywnym uczestnikiem życia gospodarczego, a tym samym podlega zasadom ogólnym w zakresie obowiązków składkowych.

Przyjęcie postulatu przedstawionego w petycji prowadziłoby do naruszenia zasady równości ubezpieczonych, wyrażonej w art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,

¹ Dz.U. z 2026 r. poz. 199, z późn. zm.

poprzez uprzywilejowanie wybranej grupy osób kosztem innych uczestników systemu. Wprowadzenie możliwości finansowania składek z budżetu państwa w sytuacji równoczesnego prowadzenia działalności gospodarczej oznaczałoby odejście od fundamentalnej zasady powiązania obowiązku składkowego z aktywnością zarobkową oraz od zasady, że system ubezpieczeń społecznych w pierwszej kolejności opiera się na składkach osób w nim uczestniczących.

Należy również podkreślić, że rozszerzenie zakresu budżetowego finansowania składek skutkowałoby zwiększeniem wydatków publicznych, które musiałyby zostać pokryte z dochodów ogółu podatników. Wprowadzenie takiego rozwiązania mogłoby stanowić precedens dla innych grup ubezpieczonych znajdujących się w zbliżonej sytuacji, co w konsekwencji prowadziłoby do dalszego rozszerzania katalogu wyjątków oraz wzrostu obciążeń systemu finansów publicznych. Z punktu widzenia stabilności i przewidywalności systemu ubezpieczeń społecznych oraz Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, utrzymanie obecnych zasad należy uznać za uzasadnione.

Istotne jest również zachowanie neutralności systemu wobec wyboru formy aktywności zawodowej. Obecne przepisy zapewniają jednolite zasady dla wszystkich osób prowadzących działalność gospodarczą, niezależnie od ich sytuacji życiowej, co przeciwdziała powstawaniu nieuzasadnionych preferencji oraz zjawisku wyboru formy aktywności wyłącznie ze względu na związane z nią obciążenia składkowe. Wprowadzenie szczególnych regulacji dla jednej kategorii podmiotów mogłoby prowadzić do zaburzenia równowagi systemowej oraz zwiększenia jego złożoności.

Należy także zauważyć, że obowiązujący system prawny przewiduje instrumenty umożliwiające dostosowanie prowadzenia działalności gospodarczej do sytuacji życiowej, w tym w szczególności możliwość czasowego zawieszenia wykonywania działalności, co skutkuje brakiem obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Rozwiązanie to pozwala na ograniczenie obciążeń w okresach, w których prowadzenie działalności jest utrudnione, w tym w okresie sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem.

Odnosząc się do argumentów społecznych zawartych w petycji, w tym dotyczących godzenia życia zawodowego z opieką nad dzieckiem, należy wskazać, że polityka państwa w tym zakresie realizowana jest poprzez szeroki katalog świadczeń rodzinnych oraz uprawnień pracowniczych (m.in. urlopy związane z rodzicielstwem, świadczenia wychowawcze), które mają na celu wspieranie rodzin i ułatwianie decyzji prokreacyjnych. Instrumenty te pozostają jednak odrębne od systemu ubezpieczeń społecznych, którego podstawową funkcją jest zabezpieczenie ryzyk społecznych przy zachowaniu równowagi finansowej systemu.

Mając na uwadze powyższe argumenty natury prawnej, systemowej oraz finansowej, obecnie nie przewiduje się zmiany obowiązujących przepisów w postulowanym zakresie, w tym w szczególności rozszerzenia katalogu przypadków, w których składki na ubezpieczenia społeczne finansowane są z budżetu państwa.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Załącznik:

- Klauzula dotycząca przetwarzania danych osobowych przez MRPIPS.

Otrzymuje:

Biuro Ministra

Klauzula informacyjna dot. przetwarzania danych osobowych w zakresie kierowanej do MRPIPS korespondencji (dane zebrane od osoby, której dotyczą) Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/CE poniżej przekazuję następujące informacje:	
TOŻSAMOŚĆ ADMINISTRATORA	Administratorem danych osobowych jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z siedzibą w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5, 00-513 Warszawa.
DANE KONTAKTOWE ADMINISTRATORA	Z administratorem danych można się skontaktować poprzez adres mailowy: info@mrips.gov.pl , lub pisemnie na adres siedziby administratora.
DANE KONTAKTOWE INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	Z Inspektorem Ochrony Danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych w szczególności w zakresie korzystania z praw związanych z ich przetwarzaniem poprzez adres mailowy: iodo@mrips.gov.pl lub pisemnie na adres siedziby administratora.
CELE PRZETWARZANIA I PODSTAWA PRAWNA	Pani / Pana dane będą przetwarzane w celu rozpatrzenia przesłanej do MRPIPS korespondencji. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 ust. 1 lit. e RODO.
ODBIORCY DANYCH	Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora, a także innym podmiotom na podstawie obowiązujących przepisów (przykład: sądowi, Policji, instytucjom kontrolnym, podmiotom lub osobom fizycznym występującym z wnioskiem o dostęp do informacji publicznej).
OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH	Pani/Pana dane będą przetwarzane w okresie przewidzianym dla archiwizacji dokumentów wchodzących do narodowego zasobu archiwalnego.
PRAWA PODMIOTÓW DANYCH	Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do Pani/Pana danych oraz prawo żądania ich sprostowania, sprzeciwu, ich usunięcia po upływie wskazanych okresów lub ograniczenia ich przetwarzania.
ZAUTOMATYZOWANE PODEJMOWANIE DECYZJI, W TYM PROFILOWANIE	Pani/Pana dane nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu

PRAWO WNIESIENIA SKARGI DO ORGANU NADZORCZEGO	Przysługuje Pani/Panu również prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego zajmującego się ochroną danych osobowych w państwie członkowskim Pani / Pana zwykłego pobytu, miejsca pracy lub miejsca popełnienia domniemanego naruszenia. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (PUODO)
INFORMACJA O DOWOLNOŚCI LUB OBOWIĄZKU PODANIA DANYCH	Podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednakże ich przetwarzanie jest warunkiem rozpatrzenia korespondencji